

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 692/2015-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti [REDAKČNÝ KOTIČKA], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011, za účasti Okresného súdu Námestovo, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ KOTIČKA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011 porušené boli.

2. Okresnému súdu Námestovo p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré jej j e Okresný súd Námestovo p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Námestovo j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodeväťdesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Jána Vajdu, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka je účastníčkou konania o zaplatenie peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu zmluvy o nájme nebytových priestorov vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 253/2011 v procesnom postavení odporkyne. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 31. októbra 2011.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„V období odo dňa 8. 7. 2013 do dňa 25. 9. 2013 sa v tejto veci vôbec nekonalo.

Od vydania uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 64/2014-169 zo dňa 29. 1. 2014 sa vo veci nekonalo až do vydania uznesenia Okresného súdu Námestovo sp. zn. 9 C 253/2011-175 zo dňa 8. 4. 2015 a to i napriek mojim opakovaným žiadostiam. Odo dňa 8. 4. 2015 do súčasnosti sa vo veci znovu nekoná.

V tomto občianskom súdnom konaní sú opakované prietahy, čím sa toto konanie neúmerne predlžuje. Samotná skutočnosť, že toto konanie trvá viac ako 3 roky a 10 mesiacov preukazuje porušenie môjho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Takáto dĺžka konania predlžuje stav mojej právnej neistoty do tej miery, že moje právo na súdnu ochranu sa stáva iba iluzórnym právom.“

Sťažovateľka poukazuje na to, že „... 2 rozhodnutia odporcu v tejto veci - rozsudok Okresného súdu Námestovo sp. zn. 9 C 253/2011-56 zo dňa 25. 7. 2012 a uznesenie Okresného súdu Námestovo sp. zn. 9 C 253/2011-150 zo dňa 13. 11. 2013 boli v odvolacom konaní zrušené Krajským súdom v Žiline.

Konanie odporcu v tejto veci je možné pokladať za konanie spôsobom, ktorému chýba účelnosť a efektívnosť, čo má výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku tohto občianskeho súdneho konania.“

Sťažovateľka tiež žiada „priznať finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- EUR ako náhradu materiálnej a nemateriálnej ujmy, ktorá mi bola spôsobená“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011 porušené bolo.

Okresnému súdu Námestovo prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011 konal bez zbytočných prietahov.

██████████ priznáva finančné zadostučinenie v sume 5.000,- EUR, ktoré je jej Okresný súd Námestovo povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Námestovo je povinný zaplatiť ██████████ trovy konania v sume 296,44 EUR na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ešte pred predbežným prerokovaním ústavný súd požiadal predsedníčku okresného súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Na žiadosť ústavného súdu reagovala predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 831/15 zo 6. októbra 2015, v ktorom okrem iného uvádza:

„Dňa 31. 10. 2011 bola súdu podaná ██████████ žaloba o zaplatenie 760,00 eur s prísl.

Dňa 25. 1. 2012 bol vo veci vydaný platobný rozkaz, ktorým bola žalovanej ██████████, s miestom podnikania ██████████ uložená povinnosť uhradiť žalobcovi istinu 760,00 eur s príslušenstvom a trovy konania, proti ktorému žalovaná podala dňa 9. 2. 2012 odpor.

Dňa 5. 3. 2012 bolo nariadené pojednávanie na deň 20. 4. 2012 a zároveň bolo účastníkom zaslané poučenie o procesných právach a povinnostiach a zároveň právnomu zástupcovi žalobcu aj odpor proti platobnému rozkazu.

Pojednávanie dňa 20. 4. 2012 bolo odročené na deň 9. 5. 2012 za účelom doručenia uznesenia o pripustení zmeny návrhu a opätovného predvolania žalovanej. Zároveň na pojednávaní dňa 20. 4. 2012 bolo vyhlásené uznesenie, ktorým bolo zastavené konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 152, eur od 18. 9. 2011 do zaplatenia a zároveň bola pripustená zmena návrhu.

Pojednávanie dňa 9. 5. 2012 bolo odročené na deň 13. 6. 2012 z dôvodu, že sa nedostavila žalovaná, neprevzala zásielku obsahujúcu predvolanie v odbernej lehote. Taktiež pojednávanie dňa 13. 6. 2012 bolo odročené na deň 25. 7. 2012 z dôvodu, že žalovaná nemala vykázané doručenie predvolania, neprevzala zásielku obsahujúcu predvolanie v odbernej lehote.

Na pojednávaní dňa 25. 7. 2012, na ktoré opätovne žalovaná neprevzala predvolanie v odbernej lehote a súd po konštatovaní, že má vykázané doručenie podľa § 48, ods. 3 OSP konal a vyhlásil rozsudok, proti ktorému bolo podané odvolanie a spis bol dňa 12. 11. 2012 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní žalovanej voči rozsudku.

Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 8 Co/431/212-92 zo dňa 31. 5. 2013 rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Spis bol vrátený okresnému súdu dňa 8. 7. 2013.

Dňa 24. 7. 2013 bolo nariadené pojednávanie na deň 11. 9. 2013, ktorý bol zmenený na deň 25. 9. 2015 na žiadosť navrhovateľa ako i žiadosť odporkyne, ktorá trvala na prítomnosti svojho právneho zástupcu. Pojednávanie bolo odročené na 6. 11. 2013, ktoré bolo odročené na 27. 11. 2013 za účelom rozhodnutia o procesnom návrhu žalobcu.

Uznesením súdu č. k. 9 C/253/2011-150 zo dňa 13. 11. 2013 súd nepripustil vstup [REDAKOVANÉ] ako ďalšej účastníčky konania na strane žalobcu a vytýčil pojednávanie na deň 27. 11. 2013, ktoré bolo odročené na deň 15. 1. 2014 za účelom vyčkania právoplatnosti uznesenia zo dňa 13. 11. 2013 a ďalšieho dokazovania.

Dňa 28. 11. 2013 bola z Okresného úradu - odboru katastrálneho v Námestove žiadaná správa.

Dňa 12. 12. 2013 bolo súdu doručené odvolanie žalobcu voči uzneseniu zo dňa 13. 11. 2013, následne bol zrušený termín pojednávania na deň 15. 1. 2014 a spis bol dňa 23. 1. 2014 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o predmetnom odvolaní žalobcu.

Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co/64/2014-169 zo dňa 29. 1. 2014 bolo uznesenie okresného súdu zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Spis bol vrátený okresnému súdu 12. 3. 2014 a účastníkom konania doručované dňa 25. 3. 2014.

V súlade s Dodatkom č. 7 k Rozvrhu práce Okresného súdu Námestovo na rok 2014 (Spr 558/14 zo dňa 17. 6. 2014 účinného od 1. 7. 2014), bola vec dňa 2. 7. 2014 prevedená do senátu 4C [REDAKOVANÉ], nakoľko zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ] bola preložená na výkon funkcie sudkyne na Krajský súd v Žiline.

Uznesením súdu č. k. 9 C/253/2011-175 zo dňa 8. 4. 2015 súd pripustil, aby do konania na strane žalobcu vstúpila [REDAKOVANÉ]. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1. 5. 2015.

Dňa 18. 6. 2015 bolo nariadené pojednávanie na deň 8. 9. 2015, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom vyžiadania správ navrhnutých právnych zástupcom navrhovateľa.

Dňa 11. 9. 2015 bola vyzvaná žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu na oznámenie adres navrhovaných svedkov.

Sťažovateľka poukazuje na obdobie od 8. 7. 2013 do 25. 9. 2013, kedy súd vo veci nekonal. Som toho názoru, že nekonanie vo veci počas obdobia 2 mesiacov a 17 dní nie je možné považovať za obdobie zbytočných prieťahov vzhľadom na krátkosť jej trvania. Pokiaľ poukazuje na nekonanie od 29. 1. 2014 do vydania uznesenia č. k. 9 C 253/2011-175 zo dňa 8. 5. 2015 uvádzam, že spis bol súdu vrátený z odvolacieho súdu dňa 12. 3. 2014 a že súd až týmto dňom mohol vo veci konať. Poukazujem tiež na skutočnosť, že odchodom zákonnej sudkyne na iný súd dňom 30. 6. 2014, bola vec pridelená inej sudkyňi, ktorá musela vec naštudovať a až následne vo veci konať. Následne od prvého úkonu, ktorý vo veci urobila vydaním uznesenia zo dňa 8. 4. 2015 postupuje v konaní priebežne.

Sťažovateľka poukazuje na dĺžku trvania tohto konania v trvaní 3 rokov a 10 mesiacov. V tejto súvislosti poukazujem na správanie sa odporkyne, ktorá viackrát neprevzala predvolanie na adrese, na ktorej sa zdržiavala.“

Ústavný súd zo spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 9 C 253/2011 zistil, že popis doterajšieho priebehu konania obsiahnutý vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu zodpovedá obsahu označeného spisu, a preto z neho pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky vychádzal. Navyše ústavný súd zistil, že rozsudok okresného súdu vo veci samej sp. zn. 9 C 253/2011 z 25. júla 2012 Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 8 Co 431/2012 z 31. mája 2013 zrušil s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa zistení ústavného súdu aj uznesenie okresného súdu sp. zn. 9 C 253/2011 z 13. novembra 2013 krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 64/2014 z 29. januára 2014 zrušil s poukazom na § 221 ods. 1 písm. h) OSP.

Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 692/2015-14 z 22. októbra 2015 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na

prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedníčku okresného súdu, aby prípadne doplnila predchádzajúce vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 980/15 z 25. novembra 2015 oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, a svoje predchádzajúce vyjadrenie k sťažnosti nedoplnila.

Následne ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby sa vyjadril, či trvá na konaní ústneho pojednávania, zároveň mu zaslal vyjadrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 831/15 zo 6. októbra 2015 a sp. zn. Spr 980/15 z 25. novembra 2015 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právny zástupca sťažovateľky na výzvu nereagoval, preto ho ústavný súd 10. februára 2016 opätovne vyzval na zaujatie stanoviska k vyjadreniam predsedníčky okresného súdu, ako aj na oznámenie, či trvá na ústnom pojednávaní ústavného súdu. Zároveň ho poučil, že ak sa v určenej lehote nevyjadrí, bude to ústavný súd považovať za udelenie súhlasu s upustením od ústneho pojednávania. Právny zástupca sťažovateľky na opätovnú výzvu ústavného súdu nereagoval.

Vzhľadom na oznámenie predsedníčky okresného súdu, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a na pasívny postoj právneho zástupcu sťažovateľky, ktorý bol poučený o následkoch nevyjadrenia sa k opätovnej výzve, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa

konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o právnu zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o zaplatení peňažného plnenia vrátane príslušenstva z titulu zmluvy o nájme nebytových priestorov. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje rozsiahla a v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov. Ústavný súd preto nepovažuje prerokúvanú vec za právne zložitú. Z predloženého vyjadrenia predsedníčky a spisu okresného súdu nevyplýva ani skutková zložitosť napadnutého konania.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom,

a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V súvislosti s dosiaľ uvedeným ústavný súd zohľadnil skutočnosť, na ktorú poukázala predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti, a to, že sťažovateľka „*viackrát neprevzala predvolanie na adrese, na ktorej sa zdržiavala*“. Ústavný súd však v okolnostiach posudzovanej veci (sťažovateľka neprevzala predvolanie v mesiaci máj, jún a júl 2012) konštatuje, že uvedené správanie sťažovateľky nemohlo výrazným spôsobom narušiť plynulosť konania okresného súdu ako celku, a tým prispieť k vzniku prierahov v konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prierahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 9 C 253/2011 vyplýva, že v doterajšom priebehu napadnutého konania sa vyskytlo obdobie dlhodobejšej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 25. marca 2014 do 8. apríla 2015), avšak konanie ako celok je podľa názoru ústavného súdu poznačené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou. Nesústredenosť postupu okresného súdu možno vidieť aj v tom, že rozsudok vo veci samej sp. zn. 9 C 253/2011 z 25. júla 2012 odvolací súd uznesením sp. zn. 8 Co 431/2012 z 31. mája 2013 s poukazom na § 221 ods. 1 písm. f) OSP, t. j. z dôvodu, že sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Súd druhého stupňa uznesením sp. zn. 5 Co 64/2014 z 29. januára 2014 zrušil taktiež uznesenie okresného súdu sp. zn. 9 C 253/2011 z 13. novembra 2013 podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Takýto postup okresného súdu podľa názoru ústavného súdu nesmeroval efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov.

Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ako aj predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľku, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo

k zbytočným priet'ahom, ktoré boli spôsobené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť tieto priet'ahy, ústavný súd s odkazom na svoju ustálenú judikatúru (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03) neakceptoval. Personálne problémy a vysoká zaťaženosť sudcov nemôžu byť na ťarchu účastníka konania a nemajú povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 253/2011 konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho

domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na charakter neefektívnej činnosti okresného súdu, berúc do úvahy i obdobie jeho neodôvodnenej nečinnosti a doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania, ako aj predmet sporu (760 € s prísl.), ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo. Ústavný súd vychádzal

pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839 € (za 2 úkony urobené v roku 2015).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Sťažovateľke priznal za každý úkon vykonaný v roku 2015 sumu 139,83 €, čo predstavuje sumu 279,66 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony vykonané v roku 2015 po 8,39 €, čo spolu predstavuje sumu 296,44 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. apríla 2016